

PD 2021/2022

**Adaptación do sistema de avaliación para
o curso 2021/2022 do Departamento de
GUITARRA**



ADAPTACIÓN DO SISTEMA DE AVALIACIÓN DO DEPARTAMENTO DE Guitarra SEGUNDO A Resolución da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de réxime especial no curso académico 2021/22.

Aprobado na reunión telemática do Departamento de Guitarra celebrada o día 10 de setembro de 2021 ás 10:30h .

Na actual situación de pandemia, faise necesario a adaptación dos sistemas de avaliación que figuraban nas programacións docentes das diferentes materias do Departamento de Guitarra do Conservatorio Superior de Música de Vigo no curso académico 2020-2021, tal e como xa se fixo durante o curso 2020/2021 coas PD do curso anterior. Esta adaptación foi solicitada tamén segundo a:

Resolución da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de réxime especial no curso académico 2021/22,

No punto 1 da Resolución figura:

A avaliación inicial realizarase durante as primeiras semanas do curso escolar. Este proceso comprender as seguintes accións que permitan identificar as dificultades do alumnado, as como as súas necesidades de atención educativa:

- a) Análise dos informes do curso anterior.*
- b) Coñecemento personalizado do alumnado e da súa situación educativa e emocional co fin de tomar as decisións profesionais de actuación por parte do profesorado.*

A citada Resolución establece que na modalidade presencial poderán establecerse períodos de semipresencialidade, atendendo a criterios de necesidades de espazo e adecuación dos tempos, segundo se determine:

No punto 3 da Resolución figura:

- 1. Coa finalidade de contribuír á mellora da organización académica derivada do covid-19 poderase deseñar escenarios de semipresencialidade, cunha planificación de carácter semanal, quincenal ou mensual, promovendo o uso de metodoloxías e recursos propios da formación telemática.*
- 2. Durante o curso 2021/22 os centros, se as circunstancias así o requiren, poderán determinar que existan no horario das respectivas ensinanzas, franxas horarias que permitan que o alumnado sen asistir o centro educativo, poida realizar a formación de xeito telemático, cos seguintes límites:*
 - Ensinanzas superiores de música: ata un máximo de 12 créditos ECTS por curso, e simultaneamente ata un máximo do 50% dos créditos ECTS cos que conte a disciplina. A*



estes efectos non se terán en conta os créditos ECTS das prácticas curriculares, nin os das materias de música de conxunto no caso das ensinanzas superiores de música.

4. As programacións didácticas incluírán a metodoloxía de traballo que se seguirá no caso de ensino a distancia.

Esta semipresencialidade poderá realizarse semanal, quincenal ou mensualmente, segundo as necesidades do centro e os distintos escenarios socio-sanitarios derivados da pandemia COVID 19.

O ensino **non presencial** realizarase en caso dun novo confinamento ou declaración de estado de alarma.

Coa finalidade de establecer os diferentes sistemas de avaliación, o Departamento de Guitarra do Conservatorio Superior de Música de Vigo, decidiu trasladar ás programacións docentes os seguintes sistemas de avaliación, aplicables nas modalidades de presencial, semipresencial e non presencial.

AVALIACIÓN PRESENCIAL

Na modalidade de avaliación presencial seguiranse os sistemas de avaliación ordinaria, extraordinaria e alternativa establecidas nas programacións docentes das diferentes materias do departamento para o curso 21-22.

AVALIACIÓN SEMIPRESENCIAL.

Tanto os contidos como os obxectivos serán os marcados na programación docente xeneral de cada materia.

No suposto de ter que pasar a un ensino semipresencial, derivado dunha adaptación ou das recomendacións sanitarias que se establezan, a avaliación dos diferentes contidos establecidos nas programacións do departamento, poderán realizarse a través de medios telemáticos tales como videoconferencia, gravacións de audio e/ou vídeo, entregadas ao profesor en tempo e forma, seguindo as instrucións dadas por este.

Deberase ter en conta para a realización do ensino nesta modalidade as posibilidades de utilización de medios telemáticos por parte dos alumnos/as.

Manterase a avaliación sobre o 100% dos contidos.



AVALIACIÓN NON PRESENCIAL.

Tanto os contidos como os obxectivos serán os marcados na programación docente xeneral de cada materia.

Valoraranse as capacidades adquiridas ata o momento en que non sexa posible a realización da ensinanza presencial ou semipresencial. Valorarase así mesmo o traballo desenvolvido de forma telemática dende a suspensión da actividade presencial ou semipresencial ata a celebración dos exames.

Na modalidade de avaliación non presencialidade seguiranse os sistemas de avaliación establecidos nas programacións docentes das diferentes materias: Audición/Gravación audiovisual or Streaming, Traballos escritos.

Deberase ter en conta para a realización do ensino nesta modalidade as posibilidades de utilización de medios telemáticos por parte dos alumnos/as.

Manterase a avaliación sobre o 100% dos contidos.

Programación Docente de GUITARRA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA INSTRUMENTO I a IV

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	GUITARRA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Individual
DEPARTAMENTO	GUITARRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Margarita García
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Margarita García
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE	9	9	9	9	10	10	10	12	Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	José Luis Fernández Rodríguez				jose-luisfernandez@csmvigo.com				Venres 17-18	
	Margarita García Escarpa				margaritaescarpa@csmvigo.com				Venres 17-18	
	Antonio Rocha Álvarez				antoniorocha@csmvigo.com				Venres 10:30-11:30	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Aprendizaxe e interpretación dun repertorio principal solista e para guitarra e orquestra. Criterios interpretativos aplicables a este repertorio. Perfeccionamento das capacidades técnica, musical e artística. O xesto escénico. Desenvolvemento dun estilo propio e da madurez creativa.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior. Para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, 12, 13
XERAIS	X5, 6, 7, 8, 11, 21, 25
ESPECÍFICAS	E1 1, 2, 4, 5, 6, 10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Obter unha formación práctica, teórica e metodolóxica que permita o perfeccionamento das capacidades artísticas, musicais e técnicas, para abordar interpretación do repertorio máis representativo de guitarra.	T1, 12, 13, X5, 6, 7, 8, 11, 21, 25 E1 1, 2, 4, 5, 6, 10
Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.	"
Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais e as novas tecnoloxías para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación.	"
Desenvolver os propios criterios estéticos, sensibilidade, recursos expresivos, creatividade e capacidade de autocritica.	"
Desenvolver o control en público das tensións físicas e mentais e a sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes ao texto musical.	"

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Técnica proposta	Perfeccionamento de toda a gama de articulacións, modos de ataque e timbres. Afondar no estudo da dixitación e a súa problemática. Posición, control e respiración. En previsión dunha posible transición a ensino non presencial, por restricións sanitarias, incidirase especialmente no traballo de todas as gamas de son	TODAS
O estilo e a forma	Ampliación dos coñecementos sobre as estruturas musicais, fraseo, ornamentación, timbres, articulación e tempo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Aplicación das regras de ornamentar ao repertorio da guitarra de acordo coas esixencias das distintas épocas e estilos. Utilización dos efectos característicos do instrumento (timbres, rasgueos, percusión, etc.)	TODAS
A interpretación	Preparación dun programa integrado por repertorio para guitarra e orquestra e/ou repertorio solista que inclúa obras ou estudos de estilos distintos, e a lo menos 2 estudos, Adestramento permanente e progresivo da memoria. Perfeccionamento da concentración, control da tensión física e da respiración nas actuacións en público. Adestramento permanente e progresivo do xesto en relación co texto musical. Adestramento permanente e progresivo da comunicatividade. Emprego das novas tecnoloxías para potenciar a creatividade	TODAS
Audicións públicas presenciais (ou telemáticas no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Contidos mínimos: Interpretación -nas audicións públicas organizadas polo departamento- dun programa integrado por repertorio para guitarra e orquestra e/ou repertorio solista, da duración mínima indicada que inclúa obras ou estudos de estilos distintos, e a lo menos 3 estudos diferentes en cada curso, mostrando control técnico do instrumento e coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas.	2

	Duración mínima/cuadrimestre 25m Memorización mínima: cuadrimestres I e II 30%, cuadrimestres III e IV 75%	
	En caso de non poderse realizar presenciais por restricións sanitarias, realizaranse on- line	
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS (ou Telemáticas, no caso de non poderse realizar por restricións sanitarias)	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
clases prácticas, Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumno/a ao longo da semana coa axuda das novas tecnoloxías.	17		17
Audicións Presentación en público do repertorio do curso e presenza como oínte nas audicións do departamento de guitarra. Cada alumno/a deberá interpretar todo o programa en audicións segundo se establece nos contidos. O alumno deberá interpretar todo o repertorio do cuadrimestre. O programa deberá interpretarse de memoria segundo se establece nos contidos mínimos.	2		3
Traballo persoal Pescuda de información, análise, dixitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentales. Profundización no traballo realizado coa axuda das novas tecnoloxías.		250	250
Total de horas por cuadrimestre			270

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	todas	50%
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	todas	50%
*As faltas de asistencia (4 faltas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado. No caso de que as clases teñan que ser on- line, polo contexto covid-19, aplicaranse a mesma norma			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Proba práctica: programa integrado por repertorio para guitarra e orquestra e/ou repertorio solista, segundo o que se indica nos contidos mínimos.. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	todas	100%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Proba práctica: programa integrado por repertorio para guitarra e orquestra e/ou repertorio solista, segundo o que se indica nos contidos mínimos.. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	todas	100%
EXTRAORDINARIA			
Véase a Avaliación Alternativa			
ERASMUS			

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Cuadrimestres I-II
- "Fantasía que contrahaze la harpa en la manera de Ludovico". "Fantasía para desenvolver las manos" "Conde Claros en doze maneras": A. Mudarra.
- "Veynte y dos diferencias de Conde Claros": L. Narváez.
- "Fantasia para desenvolver las manos": E. Daza.



- Seis Pavanas: L. Milan.
- Fantasías: John Dowland
- Fugas : J.S. Bach
- Suites y Sonatas : S.L. Weiss.
- Transcripciones del alumno de Sonatas de D. Scarlatti
- Fandango Variado: Dionisio Aguado.
- Fantasía Húngara, Elegía: J.K. Mertz
- Sonatina Meridional: M.M Ponce
- Air Variée: Salvador Castro.
- Fantasía op. 10 , Introducción y tema variado op. 20, Fantasía nº 7 op. 30: F. Sor
- Gran Sonata Heroica op. 150, Gran Obertura op. 61: Mauro Giuliani.
- Gran Sonata op. 39: Nicolo Paganini.
- Selección de obras menores: (Preludios, Obras de "Salón", etc...). Francisco Tárrega
- Sonata op. 61: J. Turina
- Suite Valenciana, Suite Mística: Vicente Asencio.
- Decameron Negro, Fuga: L. Brouwer

Cuadrimestre III-IV

- Transcripciones del alumno de tablaturas renacentistas
- Transcripciones del alumno de Sonatas de D. Scarlatti
- Transcripciones del alumno de Suites para Laúde:, J.S. Bach
- Cavatina: A. Tansman
- Sonatina: F.M. Torroba
- Gran Solo op. 14, Fantasía Elegíaca op. 59, Sonata op. 22 y 25: F. Sor.
- Rossinianas op. 119 a 124, , Gran Obertura op. 61: Mauro Giuliani.
- Aires Varié op. 21 y 22: G. Regondi.
- Introducción, tema variado y final op. 64: L. Legnani.
- Variaciones sobre el Carnaval de Venecia, Fantasía sobre motivos de la Traviata: F. Tárrega
- Sonata op. 61: J. Turina.
- Transcripciones de I. Albéniz o E. Granados (realizadas por el propio alumno)
- Suite Compostelana: F. Mompou.
- Tempo di Sonata: Oscar Esplá.
- Invocación y Danza, Tres Piezas Españolas: Joaquín Rodrigo.
- Tonadilla, Tango y Guajira: E. Pujol.
- Suite Venezolana Antonio Lauro.
- Variaciones sobre un tema de D. Reinhardt, Paisaje Cubano con Campanas, Fuga: L. Brouwer.
- Sonata: W. Bardwell
- Tres Tientos: Henze.
- Cuatro Piezas Breves: F. Martin.



Programación Docente de GUITARRA

Enseñanzas Superiores de Música Título superior de música (enseñanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA INSTRUMENTO VIII

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	GUITARRA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Individual
DEPARTAMENTO	GUITARRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Margarita García
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Margarita García
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE								12	Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	José Luis Fernández Rodríguez				joseluisfernandez@csmvigo.com				Venres 17-18	
	Margarita García Escarpa				margaritaescarpa@csmvigo.com				Venres 17-18	
	Antonio Rocha Álvarez				antoniorocha@csmvigo.com				Venres 10:30-11:30	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Aprendizaxe e interpretación dun repertorio principal solista e para guitarra e orquestra. Criterios interpretativos aplicables a este repertorio. Perfeccionamento das capacidades técnica, musical e artística. O xesto escénico. Desenvolvemento dun estilo propio e da madurez creativa.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior. Para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	RPA
TRANSVERSAIS	T1, 12, 13
XERAIS	X5, 6, 7, 8, 11, 21, 25
ESPECÍFICAS	EI 1, 2, 4, 5, 6, 10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Obter unha formación práctica, teórica e metodolóxica que permita o perfeccionamento das capacidades artísticas, musicais e técnicas, para abordar interpretación do repertorio máis representativo de guitarra.	T1, 12, 13, X5, 6, 7, 8, 11, 21, 25 EI 1, 2, 4, 5, 6, 10
Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.	"
Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais e as novas tecnoloxías para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación.	"
Desenvolver os propios criterios estéticos, sensibilidade, recursos expresivos, creatividade e capacidade de autocritica.	"
Desenvolver o control en público das tensións físicas e mentais e a sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes ao texto musical.	"

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Técnica proposta	Perfeccionamento de toda a gama de articulacións, modos de ataque e timbres. Afondar no estudo da dixitación e a súa problemática. Posición, control e respiración. En previsión dunha posible transición a ensino non presencial, por restricións sanitarias, incidirase especialmente no traballo de todas as gamas de son	TODAS
O estilo e a forma	Ampliación dos coñecementos sobre as estruturas musicais, fraseo, ornamentación, timbres, articulación e tempo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Aplicación das regras de ornamentar ao repertorio da guitarra de acordo coas esixencias das distintas épocas e estilos. Utilización dos efectos característicos do instrumento (timbres, rasgueos, percusión, etc.)	TODAS
A interpretación	Preparación dun programa integrado por repertorio para guitarra e orquestra e/ou repertorio solista que inclúa obras ou estudos de estilos distintos, e a lo menos 2 estudos, Adestramento permanente e progresivo da memoria. Perfeccionamento da concentración, control da tensión física e da respiración nas actuacións en público. Adestramento permanente e progresivo do xesto en relación co texto musical. Adestramento permanente e progresivo da comunicatividade. Emprego das novas tecnoloxías para potenciar a creatividade	TODAS
Audicións públicas presenciais (ou telemáticas no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Contidos mínimos: Interpretación -nas audicións públicas organizadas polo departamento- dun programa integrado por repertorio para guitarra e orquestra e/ou repertorio solista, da duración mínima indicada que inclúa obras ou estudos de estilos distintos, e a lo menos 3 estudos diferentes en cada curso, mostrando control técnico do instrumento e coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas. Duración mínima/cuadrimestre 30m Memorización mínima: 100%	2

Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS (ou Telemáticas, no caso de non poderse realizar por restricións sanitarias)	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
clases prácticas, Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumno/a ao longo da semana coa axuda das novas tecnoloxías.	17		17
Audicións Presentación en público do repertorio do curso e presenza como oínte nas audicións do departamento de guitarra. Cada alumno/a deberá interpretar todo o programa en audicións segundo se establece nos contidos. O alumno deberá interpretar todo o repertorio do cuadrimestre. O programa deberá interpretarse de memoria segundo se establece nos contidos mínimos.	3		3
Traballo persoal Pescuda de información, análise, dixitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentales. Profundización no traballo realizado coa axuda das novas tecnoloxías.		340	340
Total de horas por cuadrimestre			360

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	todas	50%
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	todas	50%
*As faltas de asistencia (4 faltas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado. No caso de que as clases teñan que ser on- line, polo contexto covid-19, aplicaranse a mesma norma			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Proba práctica: programa integrado por repertorio para guitarra e orquestra e/ou repertorio solista, segundo o que se indica nos contidos mínimos.. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	todas	100%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Proba práctica: programa integrado por repertorio para guitarra e orquestra e/ou repertorio solista, segundo o que se indica nos contidos mínimos.. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	todas	100%
EXTRAORDINARIA			
Véase a Avaliación Alternativa			
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Transcripciones del alumno de tablaturas barrocas
- Transcripciones del alumno de Sonatas para violín solo, , Preludio, Fuga y Allegro para Laúd o Cémbalo BWV 998. Chacona da partita para violín solo BWV 1004: J.S. Bach
- Rondo op. 2 nº 2: D. Aguado
- Fantasía nº 1 op. 7, Gran Solo op. 14, Sonata op. 22 y 25: F. Sor.



- Rossinianas op.119 a 124: M. Giuliani.
- Aires Varié op. 21 y 22: G. Regondi.
- Introducción, tema variado y final op. 64: L. Legnani.
- Sonatas: M. Ponce.
- Sonata Giocosa, Invocación y Danza, Tres Piezas Españolas: J. Rodrigo.
- Sonata: Antonio José.
- Sonata op. 47: A. Ginastera.
- Sonatas: Leo Brouwer.
- Sonata Omaggio a Boccherini: M. Castelnuovo-Tedesco.
- Sonata nº 1: D. Bogdanovic.
- Sonata: Manuel Castillo.
- Bagatelle-s :W. Walton.
- Folios: T. Takemitsu.
- Collectici Intim: Vicente Asencio.
- Nocturnal: B. Britten.

Programación Docente de GUITARRA

Enseñanzas Superiores de Música Título superior de música (enseñanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA INSTRUMENTO V a VII

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	GUITARRA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Individual
DEPARTAMENTO	GUITARRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Margarita García
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Margarita García
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE	9	9	9	9	10	10	10	12	Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	José Luis Fernández Rodríguez				joseluisfernandez@csmvigo.com				Venres 17-18	
	Margarita García Escarpa				margaritaescarpa@csmvigo.com				Venres 17-18	
	Antonio Rocha Álvarez				antoniorocha@csmvigo.com				Venres 10:30-11:30	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Aprendizaxe e interpretación dun repertorio principal solista e para guitarra e orquestra. Criterios interpretativos aplicables a este repertorio. Perfeccionamento das capacidades técnica, musical e artística. O xesto escénico. Desenvolvemento dun estilo propio e da madurez creativa.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior. Para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	RPA
TRANSVERSAIS	T1, 12, 13
XERAIS	X5, 6, 7, 8, 11, 21, 25
ESPECÍFICAS	E1, 1, 2, 4, 5, 6, 10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Obter unha formación práctica, teórica e metodolóxica que permita o perfeccionamento das capacidades artísticas, musicais e técnicas, para abordar interpretación do repertorio máis representativo de guitarra.	T1, 12, 13, X5, 6, 7, 8, 11, 21, 25 E1, 1, 2, 4, 5, 6, 10
Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.	"
Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais e as novas tecnoloxías para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación.	"
Desenvolver os propios criterios estéticos, sensibilidade, recursos expresivos, creatividade e capacidade de autocritica.	"
Desenvolver o control en público das tensións físicas e mentais e a sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes ao texto musical.	"

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Técnica proposta	Perfeccionamento de toda a gama de articulacións, modos de ataque e timbres. Afondar no estudo da dixitación e a súa problemática. Posición, control e respiración. En previsión dunha posible transición a ensino non presencial, por restricións sanitarias, incidirase especialmente no traballo de todas as gamas de son	TODAS
O estilo e a forma	Ampliación dos coñecementos sobre as estruturas musicais, fraseo, ornamentación, timbres, articulación e tempo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Aplicación das regras de ornamentar ao repertorio da guitarra de acordo coas esixencias das distintas épocas e estilos. Utilización dos efectos característicos do instrumento (timbres, rasgueos, percusión, etc.)	TODAS
A interpretación	Preparación dun programa integrado por repertorio para guitarra e orquestra e/ou repertorio solista que inclúa obras ou estudos de estilos distintos, e a lo menos 2 estudos, Adestramento permanente e progresivo da memoria. Perfeccionamento da concentración, control da tensión física e da respiración nas actuacións en público. Adestramento permanente e progresivo do xesto en relación co texto musical. Adestramento permanente e progresivo da comunicatividade. Emprego das novas tecnoloxías para potenciar a creatividade En previsión dunha posible transición a ensino non presencial, por restricións sanitarias, incidirase especialmente no traballo do repertorio para guitarra e orquestra correspondente á disciplina RPA	TODAS
Audicións públicas presenciais (ou telemáticas no caso de restricións)	Contidos mínimos: Interpretación -nas audicións públicas organizadas polo departamento- dun programa integrado por repertorio para guitarra e orquestra e/ou repertorio solista, da duración mínima indicada que inclúa	



sanitarias polo contexto covid-19)	obras ou estudos de estilos distintos, e a lo menos 3 estudos diferentes en cada curso, mostrando control técnico do instrumento e coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas. Duración mínima/cuadrimestre 30m Memorización mínima: Cuad. V e VI 90%, cuadrimestre VII 100%	2
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS (ou Telemáticas , no caso de non poderse realizar por restricións sanitarias)	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
clases prácticas, Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumno/a ao longo da semana coa axuda das novas tecnoloxías.	17		17
Audicións Presentación en público do repertorio do curso e presenza como ointe nas audicións do departamento de guitarra. Cada alumno/a deberá interpretar todo o programa en audicións segundo se establece nos contidos. O alumno deberá interpretar todo o repertorio do cuadrimestre. O programa deberá interpretarse de memoria segundo se establece nos contidos mínimos.	3		3
Traballo persoal Pescuda de información, análise, dixitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentales. Profundización no traballo realizado coa axuda das novas tecnoloxías.		280	280
Total de horas por cuadrimestre			300

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	todas	50%
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	todas	50%
*As faltas de asistencia (4 faltas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado. No caso de que as clases teñan que ser on- line, polo contexto covid-19, aplicárase a mesma norma			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Proba práctica: programa integrado por repertorio para guitarra e orquestra e/ou repertorio solista, segundo o que se indica nos contidos mínimos.. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	todas	100%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Proba práctica: programa integrado por repertorio para guitarra e orquestra e/ou repertorio solista, segundo o que se indica nos contidos mínimos.. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	todas	100%
EXTRAORDINARIA			
Véase a Avaliación Alternativa			

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Transcripciones del alumno de tablaturas barrocas



- Transcripciones del alumno de Sonatas para violín solo, , Preludio, Fuga y Allegro para Laúd o Cébalo BWV 998. Chacona da partita para violín solo BWV 1004: J.S. Bach
- Rondo op. 2 nº 2: D. Aguado
 - Fantasía nº 1 op. 7, Gran Solo op. 14, Sonata op. 22 y 25: F. Sor.
 - Rossinianas op. 119 a 124: M. Giuliani.
 - Aires Varié op. 21 y 22: G. Regondi.
 - Introducción, tema variado y final op. 64: L. Legnani.
 - Sonatas: M. Ponce.
 - Sonata Giocosa, Invocación y Danza, Tres Piezas Españolas: J. Rodrigo.
 - Sonata: Antonio José.
 - Sonata op. 47: A. Ginastera.
 - Sonatas: Leo Brouwer.
 - Sonata Omaggio a Boccherini: M. Castelnuovo-Tedesco.
 - Sonata nº 1: D. Bogdanovic.
 - Sonata: Manuel Castillo.
 - Bagatelle-s :W. Walton.
 - Folios: T. Takemitsu.
 - Collectici Intim: Vicente Asencio.
 - Nocturnal: B. Britten.

Programación Docente de GUITARRA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA - 2º INSTRUMENTO I-II

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	MÚSICA ANTIGA-PIANO
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Individual
DEPARTAMENTO	GUITARRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	MARGARITA GARCIA
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	ANTONIO ROCHA ALVAREZ
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE					1,5	1,5			Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	José Luis Fernández Rodríguez				jose-luisfernandez@csmvigo.com				Venres 17-18	
	Margarita García Escarpa				margaritaescarpa@csmvigo.com				Venres 17-18	
	Antonio Rocha Álvarez				antoniorocha@csmvigo.com				Venres 10:30-11:30	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Adquisición de destrezas básicas para a interpretación musical cun segundo instrumento. Práctica da técnica instrumental e aprendizaxe do repertorio principal de nivel axeitado. Preparación para a interpretación en público, como solista ou formando parte dun grupo.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior. Para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, 3, 6, 13, 15
XERAIS	X1, 3, 6, 8, 11, 13, 21, 24
ESPECÍFICAS	E1 1, 5

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Adoptar unha posición axeitada do corpo respecto do instrumento, que posibilita e favoreza a acción do conxunto brazo, antebrazo, pulso, mans, dedos esquerdos sobre o diapasón, e dos dereitos sobre as cordas.	T1, 3, 6, 13, 15, X1, 3, 6, 8, 11, 13, 21, 24, E1 1, 5
Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento para conseguir un perfeccionamento continuo da calidade sonora e saber empregalo, dentro das exigencias do nivel, tanto na interpretación individual como na de conxunto.	"
Interpretar un repertorio básico integrado por obras de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade acorde a este nivel.	"

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Funcións motoras	Percepción e desenvolvemento das funcións motoras que interveñen na execución guitarrística, e da súa adecuada coordinación. Desenvolvemento da habilidade de cada man e da sincronización de ambas. Desenvolvemento da distancia entre os dedos da man esquerda.	TODAS
Dixitación, son e recursos básicos	Principios xerais da dixitación guitarrística e o seu desenvolvemento, para expresar coa maior claridade as ideas e os contidos musicais. Emprego das posibilidades tímbricas do instrumento. Coñecementos básicos dos recursos da guitarra. Aprendizaxe das formas de ataque na man dereita para conseguir progresivamente unha calidade sonora adecuada e realizar planos simultáneos. Incidirase especialmente ao principio de curso no traballo das gamas de son, en previsión dunha posible transición a ensino non presencial por restricións sanitarias.	TODAS
Método de estudo	Adquisición de hábitos de estudo correctos.	TODAS
Preparación de repertorio	Selección progresiva en canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras do repertorio guitarrístico.	TODAS
Audicións públicas presenciais (ou telemáticas no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Contidos mínimos: Interpretación (nas audicións públicas ou de aula organizadas polo departamento) do repertorio para guitarra solista traballado na aula, de 5 a 10 minutos cada cuadrimestre. O programa deberá interpretarse de memoria alomenos na porcentaxe de 50%	2
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS	HORAS NON	TOTAL
----------------------------------	-------	-----------	-------

	PRESENCIAIS	PRESENCIAIS	HORAS
Clases prácticas: Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumno/a ao longo da semana coa axuda das novas tecnoloxías.	8,5		8,5
Traballo persoal: Pescuda de información, análise, dixitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentales. Profundización no traballo realizado coa axuda das novas tecnoloxías.		34,5	34,5
Audicións Presentación en público do repertorio do curso e presenza como oínte nas audicións do departamento de guitarra	2		2
Total de horas por cuatrimestre			45

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Valorarase as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	TODAS	70%
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	TODAS	30%

*As faltas de asistencia (4 faltas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado. No caso de que as clases teñan que ser on- line, polo contexto covid-19, aplicárase a mesma norma

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	TODAS	100%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Proba práctica: programa integrado por repertorio para guitarra solista, segundo a duración que se indica nos contidos mínimos para cada cuatrimestre. Valorarase o control técnico do instrumento, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas. a capacidade artística e de comunicación.	TODAS	100%

EXTRAORDINARIA

Véase a Avaliación Alternativa

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Mauro Giuliani: "A Bolboreta" Op. 30
Leo Brouwer: "Estudos sinxelos"
Fernando Sor: Estudos op. 60
Mateo Carcassi: "25 Estudos"
Manuel Maria Ponce: Preludios
Jean Absil: "Preludio e Barcarola"
Francisco Tárrega: "Bágoa"
Gaspar Sanz: "Españoletas"
Francis Poulenc: "Sarabande"
Fernando Sor: "Minuetos"



XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
Conservatorio Superior de Música de Vigo



Programación Docente de GUITARRA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA GUITARRA - 2º INSTRUMENTO I-IV

ESPECIALIDADE	Composición, Pedagogía								ITINERARIO	Composición, Pedagogía X e da L Musical
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Individual
DEPARTAMENTO	GUITARRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	MARGARITA GARCIA ESCARPA
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	ANTONIO ROCHA ÁLVAREZ
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3					Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	José Luis Fernández Rodríguez				jose Luisfernandez@csmvigo.com				Venres 17-18	
	Margarita García Escarpa				margaritaescarpa@csmvigo.com				Venres 17-18	
	Antonio Rocha Álvarez				antoniorocha@csmvigo.com				Venres 10:30-11:30	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Adquisición de destrezas básicas para a interpretación musical cun segundo instrumento. Práctica da técnica instrumental e aprendizaxe do repertorio principal de nivel axeitado. Preparación para a interpretación en público, como solista ou formando parte dun grupo.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior. Para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, 3, 6, 13, 15
XERAIS	X1, 3, 6, 8, 11, 13, 21, 24
ESPECÍFICAS	EC1, EC9 – EP2, EP3, EP5

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Adoptar unha posición axeitada do corpo respecto do instrumento, que posibilita e favoreza a acción do conxunto brazo, antebrazo, pulso, mans, dedos esquerdos sobre o diapasón, e dos dereitos sobre as cordas.	Todas as mencionadas no apartado 2
Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento para conseguir un perfeccionamento continuo da calidade sonora e saber empregalo, dentro das exigencias do nivel, tanto na interpretación individual como na de conxunto.	“
Interpretar un repertorio básico integrado por obras de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade acorde a este nivel.	“

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Funcións motoras	Percepción e desenvolvemento das funcións motoras que interveñen na execución guitarrística, e da súa adecuada coordinación. Desenvolvemento da habilidade de cada man e da sincronización de ambas. Desenvolvemento da distancia entre os dedos da man esquerda.	TODAS
Dixitación, son e recursos básicos	Principios xerais da dixitación guitarrística e o seu desenvolvemento, para expresar coa maior claridade as ideas e os contidos musicais. Emprego das posibilidades tímbricas do instrumento. Coñecementos básicos dos recursos da guitarra. Aprendizaxe das formas de ataque na man dereita para conseguir progresivamente unha calidade sonora adecuada e realizar planos simultáneos. En previsión dunha posible transición a ensino non presencial, por restricións sanitarias, incidirase especialmente no traballo de todas as gamas de son	TODAS
Método de estudo	Adquisición de hábitos de estudo correctos.	TODAS
Preparación de repertorio	Selección progresiva en canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras do repertorio guitarrístico.	TODAS
Audicións públicas presenciais (ou telemáticas no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Contidos mínimos: Interpretación (nas audicións públicas ou de aula organizadas polo departamento) do repertorio para guitarra solista traballado na aula, de 5 a 10 minutos os cuatrimestres I e II, de 15 a 20 os cuatrimestres III y IV, O programa deberá interpretarse de memoria alomenos na porcentaxe de 50% os cuatrimestres I e II, e 75% os cuatrimestres III e IV	2
Total de sesións por cuatrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS (ou Telemáticas, no caso de non poderse realizar por restricións sanitarias)	HORAS NON PRESEN CIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas: Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumno/a ao longo da semana coa axuda das novas tecnoloxías.	17		17
Traballo persoal: Pescuda de información, análise, dixitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentales. Profundización no traballo realizado coa axuda das novas tecnoloxías.		70	70
Audicións Presentación en público do repertorio do curso e presenza como oínte nas audicións do departamento de guitarra	3		3
Total de HORAS por cuatrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	TODAS	70%
Audicións públicas pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	TODAS	30%
*As faltas de asistencia (4 faltas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado. No caso de que as clases teñan que ser on- line, polo contexto covid-19, aplicárase a mesma norma			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Proba práctica: programa integrado por repertorio para guitarra solista, segundo a duración que se indica nos contidos mínimos. Valorarase o control técnico do instrumento, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas. a capacidade artística e de comunicación.	TODAS	100%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Audición pública presencial (ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	Proba práctica: programa integrado por repertorio para guitarra solista, segundo a duración que se indica nos contidos mínimos. Valorarase o control técnico do instrumento, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas. a capacidade artística e de comunicación..	TODAS	100%
EXTRAORDINARIA			
Véase a Avaliación Alternativa			
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Mauro Giuliani: "A Bolboreta" Op. 30
Leo Brouwer: "Estudos sinxelos"
Fernando Sor: Estudos op. 60
Mateo Carcassi: "25 Estudos"
Manuel María Ponce: Preludios
Jean Absil: "Preludio e Barcarola"
Francisco Tárrega: "Bágoa"
Gaspar Sanz: "Españoletas"
Francis Poulenc: "Sarabande"
Fernando Sor: "Minuetos"



XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
Conservatorio Superior de Música de Vigo



Programación Docente de GUITARRA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA: CONXUNTO I-II

ESPECIALIDADE	Interpretación								ITINERARIO	Guitarra	
CARÁCTER	B) obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva	
DEPARTAMENTO	Guitarra								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Margarita García Escarpa	
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Antonio Rocha Álvarez	
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	17	
ETCS/ CUADRIMESTRE			2	2					Observacións		
DOCENTES	NOME E APELIDOS					MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Antonio Rocha Álvarez					antoniorocha@csmvigo.com				Venres 10:30-11:30	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento e práctica do repertorio para conxunto de guitarras en formacións dende o dúo de ata a orquestra de guitarras.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior. Para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, 7, 9
XERAIS	X2, 3, 7, 11, 17
ESPECÍFICAS	E1 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

3. Obxectivos

DESCRCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Formar parte dunha agrupación instrumental, aprendendo a valorar a música de cámara como un aspecto fundamental da súa formación	Todas
Diferenciar o seu papel como integrante de pequenas formacións ou de formacións maiores	Todas
Coñecer e realizar os xestos básicos que permiten a interpretación coordinada sen director.	Todas
Desenvolver a sensibilidade auditiva como medio para actuar sobre a calidade da interpretación.	Todas
Interpretar con corrección e musicalidade as obras do programa.	Todas

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Traballo da unidade sonora	Afinación, timbre, ataques, etc.	Todas
Interpretación	Articulación, ritmo, agónica, dinámica e fraseo.	Todas
Traballo de conxunto	Adquisición de hábitos de estudo correctos.	Todas
Contidos mínimos	Sonoridade de conxunto, equilibrio de planos, función de cada instrumento.	Todas
	Lectura a vista de exercicios deseñados especificamente para o desenvolvemento desta capacidade e de partituras apropiadas neste nivel.	Todas
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRCIÓN	HORAS PRESENCIAIS*	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
--------------------------------	--------------------	-----------------------	-------------

*(ou telemáticas no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)



Clases prácticas	17		
Audicións	3		
Traballo persoal		40	
Total de horas por cuadrimestre			60

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
---------------------------	-------------------------	------------------------	-------------

ORDINARIA

AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)*

*No caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19 valoraríase a corrección e musicalidade de cada membro do conxunto individualmente.

Traballo persoal	Valorarase o adestramento persoal dos alumnos de todas as ferramentas técnicas e interpretativas achegadas polo docente nas clases. Comprenderá a lectura e o análise do repertorio, así como a preparación e posta a punto dos recursos técnicos e interpretativos que se precisen para desenvolver as clases con normalidade.	TODAS	70%
Audición pública	Valorarase a corrección e musicalidade de cada membro do conxunto. Valorarase a integración na agrupación instrumental	TODAS	30%

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)

Audición	Valorarase a corrección e musicalidade de cada membro do conxunto. Valorarase a integración na agrupación instrumental	TODAS	100%
----------	--	-------	------

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)

Audición	Valorarase a corrección e musicalidade de cada membro do conxunto. Valorarase a integración na agrupación instrumental	TODAS	100%
----------	--	-------	------

EXTRAORDINARIA

Audición	Valorarase a corrección e musicalidade de cada membro do conxunto. Valorarase a integración na agrupación instrumental	TODAS	100%
----------	--	-------	------

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Repertorio de dúos, tríos, cuartetos, etc. de compositores representativos do repertorio (J. Dowland, F. Sor, M. Castelnuovo-Tedesco, etc)

Programación Docente de GUITARRA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA: GUITARRA - EVOLUCIÓN ESTILÍSTICA I

ESPECIALIDADE	Interpretación								ITINERARIO	Guitarra	
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva	
DEPARTAMENTO	Guitarra								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Margarita García Escarpa	
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Antonio Rocha Álvarez	
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30	
ETCS/ CUADRIMESTRE							3		Observacións		
DOCENTES	NOME E APELIDOS					MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Antonio Rocha Álvarez					antoniorocha@csmvigo.com				Venres 10:30-11:30	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Cofecemento e práctica dos diversos elementos que forman os criterios interpretativos das diferentes épocas, estilos e autores/as, atendendo tanto a aspectos técnicos do instrumento como compositivos ou estéticos en relación co repertorio do instrumento. Análise da evolución do repertorio: recursos, grafías, efectos tímbricos, etc.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T2, 4, 8, 14, 16
XERAIS	X3, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 25
ESPECÍFICAS	EI 1, 4, 6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer os diferentes estilos do repertorio da guitarra e instrumentos aínes e a súa evolución ao longo da historia.	Todas
Coñecer as principais diferenzas de interpretación de cada un dos diferentes estilos do repertorio guitarrístico.	Todas
Coñecer os diferentes autores de repertorio para guitarra nas distintas fases do desenvolvemento deste instrumento.	Todas
Coñecer as obras principais dos autores máis destacados en cada un dos diferentes estilos.	Todas
Desenvolver a capacidade de investigación documental.	Todas

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Introdución	O repertorio para corda pulsada nas distintas épocas: Características da linguaxe empregada. Principais formas musicais. A ornamentación en cada época. Principais autores.	Todas
Estudo dos autores	Estudo dos rasgos biográficos máis importantes dos principais autores renacentistas de área xeográfica.	Todas
Audicións:	Audicións das obras máis representativas de cada época.	Todas
Traballo individual - Contidos mínimos	O alumno/a deberá realizar 1 traballo escrito sobre diferentes pezas do repertorio do renacemento, barroco, clásico, romántico ou moderno propostas polo profesor, que incluíra os seguintes apartados: 1- Breve referencia biográfica do autor. 2- Rasgos fundamentais da peza dende o punto de vista estilístico, relación destes co resto do repertorio do mesmo autor o de outros autores da mesma época e país. 3- Criterios interpretativos a aplicar cara á execución da peza. 4- Breve análise das características de diferentes versións interpretativas de recoñecidos intérpretes.	Todas
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS*	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
*(ou telemáticas no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)			
Clases maxistráis: A orixe dos instrumentos de corda pulsada. Estudo dos trazos estilísticos máis importantes dos principais autores de cada época e áreas de procedencia. Exposición dos diferentes contidos có apoio de audicións, vídeos e lecturas sobre os instrumentos de corda pulsada.	17		
Tutorías: Orientación sobre os recursos a utilizar no estudo dos temas a tratar coa axuda das novas tecnoloxías.	2		



Traballo individual: O alumno deberá investigar e recopilar datos sobre os temas a tratar. O traballo será exposto en clase polo alumno. Realización de "notas ao programa" das pezas do programa da materia "guitarra" do alumno.		40	
Exame Exposición de traballos, presentación de notas ao programa	1		
Total de horas por cuatrimestre			60

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (con avaliación continua)			
Asistencia	Valorarase a asistencia a clase, as achegas e o interese do alumno polos distintos temas propostos.	todas	30 %
Exame	Valorarase os coñecementos do alumno. As probas propostas poderán ser tipo test, comentario de texto, ou desenvolvemento escrito dos temas traballados no aula.	todas	35 %
Traballo individual	Valorarase a calidade das tarefas de documentación solicitadas periodicamente polo profesor durante o desenvolvemento do aula.	todas	35 %
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (convocatoria adiantada -Decembro-)			
Traballo individual	Valorarase os coñecementos do alumno tras a investigación realizada, as fontes utilizadas, a exposición do traballo e a presentación final.	todas	50%
Exame	Valorarase os coñecementos do alumno	todas	50%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*para alumnado con perda da avaliación continua)			
Exposición de traballo individual	Valorarase os coñecementos do alumno tras a investigación realizada, as fontes utilizadas, a exposición do traballo e a presentación final.	todas	50%
Exame	Valorarase os coñecementos do alumno.	todas	50%
EXTRAORDINARIA			
Exposición de Traballo individual	Valorarase os coñecementos do alumno tras a investigación realizada, as fontes utilizadas, a exposición do traballo e a presentación final.	todas	50%
Exame	Valorarase os coñecementos do alumno.	todas	50%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Roberto L. Pajares: Historia de la música en 6 bloques con CD-ROM. Bloque 3. Difusión y notación, Visión Libros, Editorial

Roberto L. Pajares: Historia de la música en 6 bloques con CD-ROM. Bloque 4, Dinámica y Timbre, Los Instrumentos. Visión Libros, Editorial

STANLEY SADIE: GUÍA AKAL DE LA MÚSICA. OBRA COMPLETA, Ed. Akal

Programación Docente de GUITARRA

Enseñanzas Superiores de Música Título superior de música (enseñanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA GUITARRA - HISTORIA DOS INSTRUMENTOS I

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	GUITARRA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	GUITARRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	MARGARITA GARCIA ESCARPA
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	JOSÉ LUIS FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE						3			Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	JOSÉ LUIS FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ				jose-luisfernandez@csmvigo.com				V 17-18	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Cofecemento da evolución da guitarra e do seu repertorio, así como dos intérpretes e pedagogos máis significativos que contribuíron á evolución da guitarra clásica e doutros instrumentos de corda pulsada afíns.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, 4, 7, 13, 14, 15
XERAIS	X8, 11, 12, 19, 24, 25
ESPECÍFICAS	EI2, 4, 6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Cofecer a evolución dos instrumentos antecesores da guitarra clásica e as características máis importantes do repertorio de cada período.	AS MENCIONADAS NO APARTADO 2
Desenvolver a capacidade de procura de documentación. Desenvolver a capacidade crítica ante artigos ou análises elaborados por diferentes autores e musicólogos.	„
Analizar repertorio renacentista e barroco para vihuela, laúde, guitarra renacentista e barroca, desenvolvendo a capacidade crítica para valorar os elementos esenciais e característicos de cada autor.	„
Valorar a importancia do achegamento ao repertorio renacentista e barroco a través do propio análise dos orixinais.	„
Cofecer a influencia dos diferentes autores na evolución e didáctica no instrumento actual.	„

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Siglos XVI a XIX:	Historia da guitarra e instrumentos antecesores da mesma desde o S.XVI ao S. XIX: Estudo dos principais autores.	TODAS
Repertorio:	Cofecemento e análise do repertorio máis representativo de cada autor. Estudo da influencia dos diferentes autores na evolución e na didáctica da guitarra actual.	TODAS
Contidos mínimos:	Achega as principais fontes existentes dos instrumentos predecesores da guitarra actual. Análise crítico das distintas investigación realizadas por os musicólogos máis importantes	TODAS
Tests	Realización de diferentes test sobre a materia impartida.	TODAS
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS (ou Telemáticas, no caso de non poderse realizar por restricións sanitarias)	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas	17		
Exame:	3		



Traballo persoal:			70	
Total de sesións por cuatrimestre			90	
6. Avaliación				
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN		COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA				
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)				
Traballo persoal	Valoración das capacidades adquiridas conforme a superación das distintas fases. Valoración da calidade e o interese da capacidade de investigación documental. Para a avaliación continua se tendrá en conta a asistencia a clase do alumno.		TODAS	60%
TEST	Avaliación ordinaria cuatrimestral: Realizase ao remate do cuatrimestre. O alumno deberá poder responder a un test conforme ao contido impartido ou desenvolver un traballo sobre algún tema determinado previamente. Valorarase a capacidade crítica do alumno no uso das fontes e estudos sobre as mesmas realizados por outros autores.		TODAS	40%
*As faltas de asistencia (4 faltas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado. No caso de que as clases teñan que ser on- line, polo contexto covid-19, aplicase a mesma norma				
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)				
TEST	O alumno deberá poder responder a un test conforme ao contido impartido ou desenvolver un traballo sobre algún tema determinado previamente. Valorarase a capacidade crítica do alumno no uso das fontes e estudos sobre as mesmas realizados por outros autores. Valoración da calidade e o interese do traballo de investigación documental.		TODAS	100%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)				
TEST	O alumno deberá poder responder a un test conforme ao contido impartido ou desenvolver un traballo sobre algún tema determinado previamente. Valorarase a capacidade crítica do alumno no uso das fontes e estudos sobre as mesmas realizados por outros autores. Valoración da calidade e o interese do traballo de investigación documental.		TODAS	100%
EXTRAORDINARIA				
TEST	O alumno deberá poder responder a un test conforme ao contido impartido ou desenvolver un traballo sobre algún tema determinado previamente. Valorarase a capacidade crítica do alumno no uso das fontes e estudos sobre as mesmas realizados por outros autores. Valoración da calidade e o interese do traballo de investigación documental.		TODAS	100%
ERASMUS				
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.				
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.				
7. Alumnado con necesidades educativas especiais				
DESCRIPCIÓN		CRITERIOS E PAUTAS		
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.		Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.		
8. Bibliografía, materiais e documentos				
Os libros orixinais das publicacións existentes para instrumentos antecesores da guitarra de autores españois, italianos, franceses, ingleses e alemáns. Ensaio, libros ou artigos realizados por diferentes musicólogos dos S. XX e XXI.				



XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
Conservatorio Superior de Música de Vigo





Programación Docente de GUITARRA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA: GUITARRA - IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO I-II

ESPECIALIDADE	Interpretación								ITINERARIO	Guitarra	
CARÁCTER	Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva	
DEPARTAMENTO	Guitarra								XEFE/A DO DEPARTAMENT	Margarita García Escarpa	
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/ A DA DISCIPLINA	Antonio Rocha Álvarez	
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30	
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3							Observacións		
DOCENTES	NOME E APELIDOS					MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Antonio Rocha Álvarez					antoniorocha@csmvigo.com				Venres 10:30-11:30	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento progresivo da improvisación aplicada á guitarra. Principios xerais para desenvolver a capacidade creativa. Tipos de improvisación libre e condicionada. Aplicación da improvisación á práctica do acompañamento.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior. Para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, 9
XERAIS	X2, 4, 6, 7, 13, 17, 21, 22, 26
ESPECÍFICAS	EI2, 3, 4, 5, 7, 8, 9

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Desenvolver a creatividade e o gusto musical a partires do coñecemento e a práctica de técnicas improvisatorias a solo ou en conxunto.	Todas
Realizar a análise harmónica á guitarra, reducindo a textura polifónica ao seu esquema estrutural básico. Realizar á guitarra progresións harmónicas tonais en americano.	Todas
Adestrar a capacidade de acompañar melodías tonais, a través da análise dos elementos formais e da improvisación de patróns rítmicos sobre a estrutura harmónica implícita.	Todas
Acadar unha relación natural co instrumento, ao desenvolver tipos de memoria diferentes aos empregados habitualmente na interpretación.	Todas
Motivar ao alumno para que desenvolva as capacidades de observación, análise e investigación no estudo.	Todas

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Harmonía	1. Tonalidades: modos e escalas maiores e menores. 2. Formación de acordes: tríadas e cuatríadas. 3. Tensións e notas a evitar. 4. Cifrado americano.	Todas
Acompañamento	1. Cuatríadas na guitarra: disposicións (drop-2 e drop-3) 2. Progresións, cadencias e condución de voces. 3. Realización de baixos improvisados. 4. Ritmos (swing, bossa-nova, rumba, bolero)	Todas
Improvisación:	1. Arpexios 2. Escalas (maiores, menores, modos gregos, pentatónicas, permutacións, etc) 3. Superposición de tríadas e substitución harmónica. 4. Enbelecemento da melodía. 5. Licks e frases recorrentes.	Todas
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS*	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
*(ou telemáticas no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)			
Clases prácticas: Traballo pormenorizado e desenvolvemento paralelo e uniforme dos temas 1 a 3 da materia, en clases colectivas e co apoio do docente a nivel expositivo e interpretativo.	17		
Tutorías: Orientación do traballo a realizar no estudo dos temas a tratar	2		
Traballo individual: Adestramento persoal do alumno de todas as ferramentas e técnicas e de práctica harmónica e improvisatoria á guitarra achegadas polo docente na aula. Comprenderá: — a análise do material musical sobre o que se traballará nas clases. — a preparación e adestramento dos recursos cognitivos, técnicos e interpretativos necesarios para a práctica		70	



harmónica, a repentinización e a improvisación á guitarra.			
Exame Realización, como mínimo, das seguintes actividades: – A1: Realización á guitarra dun baixo e dun acompañamento a partires dun cifrado armónico. – A2: Improvisación dunha melodía a partires dun cifrado, usando os recursos aprendidos na aula. O nivel dos materiais musicais achegados polo docente para a realización do exame será dun nivel adecuado aos contidos traballados nas clases durante o cuadrimestre.	1		
Total de horas por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	1. Amosar na aula unha capacidade de aprendizaxe progresiva como resultado da optimización do rendemento da práctica individual. 2. Realizar progresións harmónicas cunha correcta condución das voces a partir de calquera dos cifrados traballados previamente. 3. Realizar o acompañamento de melodías a solo ou en conxunto, amosando comprensión da interacción entre as estruturas melódica, harmónica e rítmica. 4. Improvisar pequenas pezas solo ou en conxunto, a partires de estruturas formais e harmónicas dadas.	todas	70 %
Exame		todas	30 %
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Exame		todas	100%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame			100%
EXTRAORDINARIA			
Exame			100%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRIPCIÓN		CRITERIOS E PAUTAS	
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.		Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.	
8. Bibliografía, materiais e documentos			
HERRERA, E. (1995): Teoría musical y armonía moderna Vol I y II. Barcelona: Antoni Bosch			

Programación Docente de GUITARRA

Enseñanzas Superiores de Música Título superior de música (enseñanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA GUITARRA - NOTACIÓN E TABLATURA I-III

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	GUITARRA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	GUITARRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	MARGARITA GARCIA ESCARPA
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	JOSÉ LUIS FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE		3	3	3					Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	JOSÉ LUIS FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ				jose-luisfernandez@csmvigo.com				V 17-18	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento, lectura, transcripción dos diferentes tipos de tablatura para instrumentos de corda pulsada do Renacemento e do Barroco. Coñecemento teórico-práctico da ornamentación empregada, interpretación deste repertorio e criterios de interpretación.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior. Para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, 3, 6, 7, 13, 15
XERAIS	X1, 2, 3, 6, 11, 13, 19, 21, 24, 25
ESPECÍFICAS	E1, 2, 4, 5, 7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer os diferentes tipos de notación existente para instrumentos antecesores da guitarra clásica	AS MENCIONADAS NO APARTADO 2
Leer con soltura os diferentes sistemas de notación renacentistas e barrocos.	"
Desenvolver a capacidade de procura de solucións técnicas para os diferentes problemas que se lle vaian suscitando, ampliando os seus propios recursos técnicos. Desenvolver a capacidade crítica ante outras transcripcións xa realizadas por diferentes autores.	"
Transcribir obras orixinais do repertorio renacentista e barroco para vihuela, laúde, guitarra renacentista e barroca, desenvolvendo o criterio persoal para respectar os elementos esenciais e característicos de cada autor.	"
Valorar a importancia do achegamento ao repertorio renacentista e barroco a través das propias transcripcións dos orixinais.	"

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Siglos XVI a XVIII:	Historia da Notación para guitarra e outros instrumentos antecesores da mesma: Achega ao repertorio do período renacentista escrito para vihuela, laúde, guitarra renacentista e guitarra barroca. Estudo dos procedementos principais de notación para vihuela, laúde, guitarra renacentista e guitarra barroca nos principais países da xeografía europea. Lectura a vista e transcripción dos distintos tipos de tablatura renacentista de vihuela, laúde, guitarra renacentista e guitarra barroca conservadas deste período. Estudo crítico das principais transcripcións históricas realizadas por outros autores de obras orixinais para vihuela, laúde, guitarra renacentista e guitarra barroca incorporadas ao repertorio habitual da Guitarra.	TODAS
Avaliación	Realización en notación actual dunha tablatura ou sección dunha tablatura de cada un dos estilos existentes e traballados na aula do S. XVI ou XVII, según corresponda co traballado no cuadrimestre.	1
Contidos mínimos:	Cuadrimestre I: Lectura a vista e transcripción a notación actual de al menos unha obra seleccionada	TODAS



	por o profesor de cada un dos seguintes tipos de Tablatura del S. XVI: Francesa (4 e 6 órdenes), española (6 órdenes) e italiana (4, 5 e 6 órdenes) Cuadrimestres II-III: Lectura a vista e transcripción a notación actual de al menos unha obra seleccionada por o profesor de cada un dos seguintes tipos de Tablatura del S. XVII: Sistemas de Alfabeto barroco empregados por os principais autores españois e italianos no primeiro e segundo períodos do barroco e o sistema francés. Tipos de ornamentación empregados por os diferentes autores	
Total de sesións por cuatrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS (ou Telemáticas, no caso de non poderse realizar por restricións sanitarias)	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Introducción xeral. Proposta da peza a transcribir. Consideracións instrumentais. Lectura do material orixinal e análise do traballo semanal. Axuda das novas tecnoloxías.	17		
Exame Realizarase ao remate do período cuatrimestral. O alumno deberá poder repentizar directamente os tipos de tablaturas renacentistas ou barrocas traballados no respectivo cuatrimestre. Valorase a fidelidade ao estilo, á forma, e aos elementos instrumentais propios do estilo.	1		
Traballo individual Transcripción da peza: 1-Pescuda documental, o compositor, o contexto, o estilo. 2-Trabaja práctico: adaptación da tablatura á notación actual 3-Comparación crítica coas transcripciones existentes.		70	
Tutorías	2		
Total de horas por cuatrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Valoración das capacidades adquiridas conforme a superación das distintas fases do traballo co repertorio seleccionado.	todas	70%
Exame	Realizarase ao remate do período cuatrimestral. O alumno deberá poder repentizar directamente os tipos de tablaturas renacentistas ou barrocas traballados no respectivo cuatrimestre. Valorase a fidelidade ao estilo, á forma, e aos elementos instrumentais propios do estilo.	todas	30%
*As faltas de asistencia (4 faltas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado. No caso de que as clases teñan que ser on- line, polo contexto covid-19, aplicase a mesma norma			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Exame	O alumno/a deberá repentizar e transcribir alomenos unha tablatura representativa do período renacentista para vihuela, laúde, guitarra renacentista ou do período barroco para guitarra barroca, correspondente có traballado no cuatrimestre respectivo. Valorase a fluidez na repentización da tablatura orixinal, a fidelidade ao estilo e á forma, os elementos instrumentais propios do estilo.	todas	100%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame	O alumno/a deberá repentizar e transcribir alomenos unha tablatura representativa do período renacentista para vihuela, laúde, guitarra renacentista ou do período barroco para guitarra barroca, correspondente có traballado no cuatrimestre respectivo. Valorase a fluidez na repentización da tablatura orixinal, a fidelidade ao estilo e á forma, os elementos instrumentais propios do estilo.	todas	100%
EXTRAORDINARIA			
Exame	O alumno/a deberá repentizar e transcribir alomenos unha tablatura representativa do período renacentista para vihuela, laúde, guitarra renacentista ou do período barroco para guitarra barroca, correspondente có traballado no cuatrimestre respectivo. Valorase a fluidez na repentización da tablatura orixinal, a fidelidade ao estilo e á forma, os elementos instrumentais propios do estilo.	todas	100%
ERASMUS			

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Os libros orixinais das publicación existentes de tablatura renacentista de autores españois, italianos e franceses.
Estudos críticos e transcricións realizadas por diferentes autores de diferentes épocas sobre el material orixinal.
Tratados para outros instrumentos de autores da época.

Programación Docente de GUITARRA

Enseñanzas Superiores de Música Título superior de música (enseñanzas reguladas polo Decreto 163/2015 do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA GUITARRA - PEDAGOXÍA E DIDÁCTICA I

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	GUITARRA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	GUITARRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	MARGARITA GARCIA ESCARPA
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	JOSÉ LUIS FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE							3		Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS					MAIL/TEL/WEB				TITORÍA
	JOSÉ LUIS FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ					jose-luisfernandez@csmvigo.com				V 17-18

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Preparación para a práctica docente. Desenvolvemento da capacidade de transmisión dos coñecementos adquiridos. Estudo das estratexias e recursos didácticos necesarios para a docencia.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, 2, 3, 4, 8, 15
XERAIS	X5, 10, 19, 24, 25, 26
ESPECÍFICAS	EI 6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Familiarizar ao alumno/a cos principais problemas que plantexa a aprendizaxe e o ensino da guitarra.	As mencionadas no apartado 2
Familiarizar ao alumno/a cos diferentes autores de repertorio didáctico para guitarra nas distintas épocas, coas principais metodoloxías existentes, a súa evolución na historia e a súa aplicación.	"
Comparar as metodoloxías existentes para guitarra con as que se desenvolveron para outros instrumentos ao longo da súa evolución.	"
Aprender a ensinar, desenvolvendo distintas solucións para os diferentes problemas de cada alumno.	"
Desenvolver a capacidade de investigación documental.	"

"4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
A Observación:	Desenvolvemento da capacidade de observación para detectar os diferentes problemas ós que se enfrentan os intérpretes de guitarra e reflexión sobre as solucións máis axeitadas dende o inicio do estudo do instrumento.	TODAS
A Motivación:	Coñecemento dos factores máis importantes que favorecen a motivación dos alumnos/as: Confianza no profesor, desenvolvemento da autoestima, fomento dos hábitos de superación e perfeccionamento, adquisición da disciplina necesaria, etc.	TODAS
A Didáctica actual:	Estudio do repertorio didáctico existente para guitarra e instrumentos afíns nos estilos previos ao S. XX e súa aplicación en función das distintas edades nas que se produce a aprendizaxe.	TODAS
A Didáctica nos séculos pasados:	Repercusións do repertorio didáctico da guitarra e instrumentos afíns dos estilos previos ao S. XX no repertorio da guitarra actual e as súas posibles aplicacións.	TODAS
Contidos mínimos:	Realización de un traballo persoal de 20 unidades didácticas, baseado nas reflexións feitas na aula e dirixidas ao inicio no estudo da guitarra de nenos menores de 9 anos.	
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS (ou Telemáticas, no caso de non poderse realizar por restricións sanitarias)	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas: Os principais problemas do intérprete de guitarra. Reflexión sobre as principais causas de abandono do estudio. Proposta de solucións. A importancia dunha didáctica consciente ao inicio do estudo. Detección de problemas comúns e posibles solucións no inicio do estudo. A motivación e os factores que a favorecen: autoestima, hábitos de superación e perfeccionamento, adquisición da disciplina necesaria. Aplicación do actual repertorio didáctico: criterios para o análise e selección do material axeitado. A importancia do repertorio didáctico dende o S.XVI e a súa aplicación didáctica. Comparación e análise crítico das diferentes metodoloxías actuais.	17		
Traballo individual: Realización de 20 unidades didácticas dirixida a iniciar no estudo da guitarra a nenos menores de 9 anos, baseándose nas reflexións da aula.		70	
Tutorías	3		
		90	
Total de sesións por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia	Se valorará a asistencia do alumno/a con regularidade durante o curso escolar e o interese do alumno po-la asignatura e por os distintos temas propostos.	TODAS	40%
Traballo didáctico	O alumno/a deberá realizar un traballo escrito referente a un método o didáctica a proposta do Profesor, no que deberá recoller os seguintes aspectos: 1. Interés pedagóxico do método o didáctica. 2. Adecuación das solucións en relación cos problemas plantexados. 3. Grado de dificultade dos exercicios plantexados: valoración do orden e secuenciación dos diferentes problemas técnicos presentados. 4. Atractivo das pezas presentadas e variedade das pezas presentadas 5. Comentario das posibles aplicacións na enseñanza de grado profesional de guitarra no referente ás edades ou cursos nos que sería apropiado empregalo. Se valorará a capacidade do alumno/a de efectuar xuícos críticos sobre os seguintes aspectos: 1. Análise do método o didáctica en relación con outros métodos actuais e históricos. 2. Interese do método o didáctica dende o punto de vista da motivación do alumno/a . 3. Interese do método o didáctica dende o punto de vista da mecánica do instrumento. Se valorará a capacidade do alumno/a para saber ordenar e secuenciar os diferentes problemas técnicos segundo a idade dos suxectos da aprendizaxe. Se valorará o desenvolvemento dos criterios persoais.	TODAS	40%
*As faltas de asistencia (4 faltas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado. No caso de que as clases teñan que ser on- line, polo contexto covid-19, aplicárase a mesma norma			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo didáctico:	Ver "Traballo didáctico" no apartado de avaliación ordinaria.	TODAS	100%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Traballo didáctico:	Ver "Traballo didáctico" no apartado de avaliación ordinaria.	TODAS	100%
EXTRAORDINARIA			
Traballo didáctico:	Ver "Traballo didáctico" no apartado de avaliación ordinaria.	TODAS	100%
ERASMUS			



Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Métodos e obras de carácter didáctico para guitarra, desde o S. XVI ate a actualidade, así como estudos, ensayos e artigos especializados sobre o tema.

Aguado, Dionisio: Método para guitarra

Pujol, Emilio: Escuela razonada de la guitarra

Carlevaro, Abel: Cuadernos didácticos

Sor, Fernando: Método para guitarra

Programación Docente de GUITARRA

Enseñanzas Superiores de Música Título superior de música (enseñanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA: REPERTORIO DOS Ss. XX-XXI (I-III)

ESPECIALIDADE	Interpretación								ITINERARIO	Guitarra
CARÁCTER	Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	Guitarra								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Margarita García Escarpa
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Antonio Rocha Álvarez
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE					3	3	3		Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Antonio Rocha Álvarez				antoniorocha@csmvigo.com				Venres 10:30-11:30	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Cofecemento e práctica do repertorio máis representativo para guitarra ou con guitarra dos séculos XX/XXI incidindo nos trazos estilísticos, formais e compositivos do mesmo. Notación e efectos instrumentais. Criterios interpretativos aplicables a este repertorio.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior. Para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T4, 12, 14, 15
XERAIS	X3, 4, 5, 9, 11, 12, 22, 24, 25
ESPECÍFICAS	EI 1, 2, 4, 7, 8

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer os compositores máis representativos de este período	Todas
Coñecer as características máis importantes do repertorio de este período e valorar a importancia do achegamento ao repertorio actual.	Todas
Desenvolver a capacidade de procura de documentación.	Todas
Analizar as principais tendencias e movementos artísticos que se producen neste período	Todas
Coñecer a influencia dos diferentes autores na evolución e didáctica no instrumento actual.	Todas

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Autores	Movementos artísticos e culturais de este período. Estudo dos principais autores.	Todas
Repertorio	Cofecemento e análise do repertorio máis representativo dos principais autores.	Todas
Interpretación	Interpretación de algunha obra representativa das distintas correntes.	Todas
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS*	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
*(ou telemáticas no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)			
Clases prácticas: Estudo de pezas representativas do período a traballar. Presentación dos autores e repertorio máis importante existente en este período (coa axuda das novas tecnoloxías).	17		
Tutorías: Orientación sobre os recursos a utilizar no estudo dos temas a tratar coa axuda das novas tecnoloxías.	2		
Traballo persoal: Análise do repertorio seleccionado. Organización do material teórico. Práctica da obra seleccionada para interpretar.		70	
Exame	1		
Total de horas por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
---------------------------	-------------------------	------------------------	-------------

ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (con avaliación continua)			
Traballo persoal	Valoración das capacidades adquiridas conforme a superación das distintas fases do traballo co repertorio e documentación seleccionados. Para a avaliación continua terase en conta a asistencia a clase do alumno. (Sexa esta presencial ou telemática no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	todas	70 %
Exame	Realizarase ao remate do período lectivo de cada cuadrimestre. O alumno deberá poder desenvolver un traballo sobre os temas tratados así como a interpretación pública da peza traballada.	todas	30 %
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (convocatoria adiantada -Decembro-)			
Exame	O alumno/a terá que presentar un traballo sobre os compositores mais representativos do período a traballar, así como interpretar unha pequena peza representativa de dito período.	todas	50%
		todas	50%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*para alumnado con perda da avaliación continua)			
Exame	O alumno/a terá que presentar un traballo sobre os compositores mais representativos do período a traballar, así como interpretar unha pequena peza representativa de dito período.	todas	50%
		todas	50%
EXTRAORDINARIA			
Exame	O alumno/a terá que presentar un traballo sobre os compositores mais representativos do período a traballar, así como interpretar unha pequena peza representativa de dito período.	todas	50%
		todas	50%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRICIÓN		CRITERIOS E PAUTAS	
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.		Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.	
8. Bibliografía, materiais e documentos			
Diferentes libros de historia do s. XX, así como publicacións en revistas especializadas ou páxinas web onde se estude ou comente os diferentes autores, obras, tendencias, etc.			

Programación Docente de GUITARRA

Enseñanzas Superiores de Música Título superior de música (enseñanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA GUITARRA - TÉCNICAS DE CONTROL EMOCIONAL E CORPORAL I

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	GUITARRA
CARÁCTER	B) Obligatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	GUITARRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	MARGARITA GARCIA ESCARPA
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	MARGARITA GARCIA ESCARPA
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE				2					Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	MARGARITA GARCIA ESCARPA				margaritaescarpa@csmvigo.com				V 17-18	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento básico da estrutura e función do aparello locomotor e do sistema nervioso. Desenvolvemento de hábitos posturais correctos que minimicen o risco durante a interpretación. Técnicas de respiración, relaxación, autocontrol, optimización da enerxía muscular, concentración e memoria aplicadas ao estudo e a actuación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, 2, 3, 6, 7, 11, 13, 15
XERAIS	X8, 21, 24, 25
ESPECÍFICAS	EI 4, 6, 8, 10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer a estrutura e o funcionamento do aparato locomotor e do sistema nervioso.	As mencionadas no apartado 2
Adquirir coñecemento da importancia do bo uso do corpo no acadamento da boa execución instrumental.	„
Adquirir coñecemento dos principais tipos de respiración, técnicas de relaxación, de autocontrol, de optimización da enerxía muscular, de concentración e de memoria.	„
Ser capaz de aplicar os principais tipos de respiración, técnicas de relaxación, de autocontrol, de optimización da enerxía muscular, de concentración e de memoria durante a execución musical.	„

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
O aparato locomotor e do sistema nervioso	1.1 Fisiología.- 1.2 Principais patoloxías dos intérpretes. Prevención	TODAS
Educación postural	2.1 Exercicios de concienciación e reeducación postural.- 2.2 Medidas de hixiene postural	TODAS
A respiración	3.1 O papel da respiración na ansiedade e na relaxación.- 3.2 Tipos de respiración.- 3.3. Exercicios para o control adecuado da respiración.	TODAS
A relaxación	4.1 Principais técnicas de relaxación.- 4.2 Métodos e exercicios para o control da tonicidade muscular e a relaxación	TODAS
O autocontrol emocional	5.1 A ansiedade e o medo escénico.- 5.2 Técnicas de Autocontrol emocional.	TODAS
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS PRESENCIAIS (ou telemáticas no caso de restricións)	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
----------------------------------	---	-----------------------	-------------



	sanitarias polo contexto covid- 19)		
Clases prácticas (presencial ou telemática - Explicación dos contidos recollidos no programa docente - Práctica colectiva: Práctica en grupo de diversos exercicios de extensiones y calentamiento, exercicios para a mellora postural, relaxación, respiración, etc. - Aplicación individual ou colectiva dos recursos posturais, de respiración e relaxación explicados na aula. Análise e debate dos resultados acadados.	17		
Traballo individual: Práctica individual de exercicios de extensiones e calentamiento, exercicios para a mellora postural, relaxación, respiración, etc. Para o traballo individual na casa contarase co apoio do curso on-line específico creado para tal fin a través da aula virtual CESGA: "Técnicas de control corporal e da respiración en intérpretes de guitarra.		10	
Práctica escénica: Para a avaliación terase en conta o progreso amosado nas audicións organizadas polo departamento de guitarra. En ningún caso haberá un repertorio específico para esta materia, nin se organizarán audicións públicas específicas para esta materia.	2		
Avaliación: Proba teórica e proba práctica sobre os contidos recollidos na presente guía docente.	1		
Total de HORAS por cuadrimestre			30

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia	Valorarase a asistencia, a participación activa nas clases e o compromiso coa materia.	TODAS	20%
Traballo individual:	Valorarase a progresión do alumno na execución dos exercicios practicados nas clases e dos exercicios feitos na casa.	TODAS	20%
Práctica escénica presencial ou de xeito telemático no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19	Valorarase o control corporal, a capacidade artística e a comunicatividade demostradas nas audicións organizadas polo departamento de guitarra.	TODAS	50%
Exame teórico-práctico	Ao final do cuadrimestre. Valoración das capacidades adquiridas conforme aos contidos tanto teóricos como prácticos traballados no aula.	TODAS	10%
*As faltas de asistencia (4 faltas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado. No caso de que as clases teñan que ser on- line, polo contexto covid-19, aplicase a mesma norma			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Dembro-)			
Práctica escénica: Audición pública (ou Telemáticas, no caso de non poderse realizar por restricións sanitarias)	Valorarase o control corporal, a capacidade artística e a comunicatividade	TODAS	50%
Exame teórico-práctico:	Valoración das capacidades adquiridas conforme aos contidos tanto teóricos como prácticos recollidos na presente programación.	TODAS	50%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Práctica escénica: Audición pública (ou Telemáticas, no caso de non poderse realizar por restricións sanitarias)	Valorarase o control corporal, a capacidade artística e a comunicatividade	TODAS	50%
Exame teórico-práctico:	Valoración das capacidades adquiridas conforme aos contidos tanto teóricos como prácticos recollidos na presente programación.	TODAS	50%
EXTRAORDINARIA			
Véase a avaliación Alternativa			
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			



Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Referencias básicas:

Calais-Germain, Blandine: Anatomía para el Movimiento (tomo IV: El gesto respiratorio). Ed. La Liebre de Marzo.

Conable, Barbara y William: Cómo aprender la Técnica Alexander. Un manual para estudiantes. Ed. Obelisco.

Conti, Gabriela - Afinando las emociones. Ed. Dunken.

Dalia Cirujeda, Guillermo - Cómo ser feliz si eres músico o tienes uno cerca. Ed. Idea Books.

Dalia Cirujeda, Guillermo - Cómo superar la ansiedad escénica en músicos. (2004) Ed. mundimúsica. Madrid.

Germain, Patrick - La Armonía del gesto. Ed. Liebre de Marzo.

Hemsey de Gainza, Violeta - Conversaciones con Gerda Alexander, creadora de la eutonía. Ed. Lumen Argentina.

López de la Llave, A. Y Pérez-Llantada, M.C. (2005). Psicología para intérpretes artísticos. Thomson. Madrid.

Orozco Delclós, L. et al. (1996). Tecnopatías del músico. Aritza. Barcelona

Roset, J. A Tono. Ejercicios para mejorar el rendimiento del músico. Paidotribo. (2005)

Sardá Rico - En forma: ejercicios para músicos. Ed. Paidós

Weintraub, M. ¿Por qué no disfruto en el escenario? Ed. Claves Musicales.

<http://www.musicaclassicaymusicos.com/miedoescenico.html>

Referencias complementarias:

Aberastury, Fedora - Sistema Consciente para la Técnica del Movimiento. Ed. Mandala Ediciones.

Klöppel, Renate . Ejercitación mental para músicos. Aprender más fácilmente a actuar con más seguridad. Ed. Idea Música

Materiais:

Roupa cómoda.

Programación Docente de GUITARRA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música ((ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA GUITARRA - TRANSCRICIÓN I-II

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	GUITARRA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	GUITARRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	MARGARITA GARCIA ESCARPA
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	MARGARITA GARCIA ESCARPA
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE					3	3			Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	MARGARITA GARCIA ESCARPA				margaritaescarpa@csmvigo.com				V- 17-18	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Transcrición e interpretación na guitarra de repertorio procedente doutros instrumentos. Obxectivos, metodoloxías, e práctica da transcrición musical. Criterios de transcrición e interpretación en relación co estilo, a época e os elementos esenciais-formais, harmónicos, temáticos, etc. da obra, así como coas características dos instrumentos orixinais e as posibilidades técnicas e sonoras da guitarra.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior. Para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, 2, 3, 6, 13
XERAIS	X2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 19, 22, 24
ESPECÍFICAS	E1 1, 2, 4, 5, 6, 7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer as diferentes técnicas, metodoloxías de transcrición para a guitarra clásica.	As mencionadas no apartado 2
Aprender a discernir o repertorio susceptible de transcribirse para guitarra clásica.	"
Desenvolver a capacidade crítica ante outras transcricións xa realizadas por diferentes autores.	"
Desenvolver a capacidade de procura de solucionar os diferentes problemas técnicos que se lle vaian suscitando, ampliando os seus propios recursos.	"
Transcribir desenvolvendo o criterio persoal respectando os elementos esenciais e característicos da partitura non orixinal para guitarra.	"
Valorar a importancia do enriquecemento do propio repertorio a través das propias transcricións.	"

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Aspectos históricos:	Hª da transcrición para guitarra e outros instrumentos en xeral: Achega ao repertorio guitarrístico actual das transcricións procedentes das obras escritas para outros instrumentos. Estudo e análise de transcricións históricas. Procedementos principais de transcrición para guitarra da música escrita para instrumentos de teclado.	Todas
Aspectos musicais- estilísticos:	Ampliación dos coñecementos sobre as estruturas musicais, fraseo, ornamentación, timbres, articulación e tempo e a adecuación á guitarra	Todas
Aspectos técnicos:	Desenvolvemento dos aspectos técnicos guitarrísticos a traballar: Perfeccionamento de toda a gama de articulacións, modos de ataque e timbres, ornamentación. Afondar no estudo da dixitación e a súa problemática. En previsión dunha posible transición a ensino non presencial por restricións sanitarias, incidirase	Todas



	especialmente no traballo de todas as gamas de son a principio do curso	
Comparación	Estudo das principais transcricións históricas realizadas por outros autores de obras orixinais para instrumentos de tecla e incorporadas ao repertorio habitual da Guitarra. Criterios de transcripción empregados.	Todas
Contidos mínimos	Transcripción para guitarra soa. de dos obra representativa do periodo barroco, clásico, o nacionalismo español,	Todas
Examen	Execución no aula (ou de xeito telemático no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19) das obras transcritas	2
Total de sesións por cuatrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS (ou telemáticas no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas no aula (ou de xeito telemático no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19) - Explicación dos contidos recollidos no programa docente - Proposta da peza a transcribir. Introdución xeral. Consideracións instrumentais idiomáticas. - Análise do traballo semanal. Axuda das novas tecnoloxías.	17		
Traballo individual: Transcripción da peza: 1-Pescuda documental, o compositor, o contexto, o estilo. 2-Trabazo práctico: Transporte, adaptación e dixitación da peza.		68	
Interpretación presencial (ou de xeito telemático no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19) das obras transcritas: Estudo técnico e estilístico da peza, revisión da transcripción. Execución da transcripción	3		
Tutorías	2		
Total de HORAS por cuatrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
		TODAS	20%
Traballo individual:	Valoración das capacidades adquiridas conforme a superación das distintas fases da transcripción da peza. Valoración do interese e capacidade para desenvolver os criterios persoais, baseándose na realización das tarefas propostas. Valoración do respecto aos elementos principais da partitura orixinal, a tonalidade escolleita e a idoneidade da dixitación empregada.	TODAS	70%
Interpretación no aula (ou de xeito telemático no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19) das obras transcritas	O alumno deberá interpretar as tres transcricións do curso: Valoración da calidade da interpretación: Tempo, fidelidade ao estilo, á forma, os elementos instrumentais propios do estilo.	TODAS	30%
*As faltas de asistencia (4 faltas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado. No caso de que as clases teñan que ser on-line, polo contexto covid-19, aplicárase a mesma norma			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo escrito	Presentación de transcripciones de a lo menos 3 piezas. Valoración do interese e capacidade para desenvolver os criterios persoais. Valoración do respecto aos elementos principais da partitura orixinal, a tonalidade e a idoneidade da dixitación empregada. Valoración da interpretación pública: Tempo, fidelidade ao estilo, á forma, os elementos instrumentais propios do estilo.	TODAS	50%
Interpretación	O alumno deberá interpretar as tres transcricións Valoración da calidade da interpretación: Tempo, fidelidade ao estilo, á forma, os elementos instrumentais propios do estilo.	TODAS	50%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Traballo escrito	Presentación de transcripciones de a lo menos 3 piezas. Valoración do interese e capacidade para desenvolver os criterios persoais. Valoración do respecto aos elementos principais da partitura orixinal, a tonalidade e a idoneidade da dixitación empregada. Valoración da interpretación pública: Tempo, fidelidade ao estilo, á forma, os elementos instrumentais propios do estilo.	TODAS	50%
Interpretación	O alumno deberá interpretar as tres transcricións Valoración da calidade da	TODAS	50%

	interpretación: Tempo, fidelidade ao estilo, á forma, os elementos instrumentales propios do estilo		
EXTRAORDINARIA			
Véase a Avaliación Alternativa			
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRIPCIÓN		CRITERIOS E PAUTAS	
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.		Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.	
8. Bibliografía, materiais e documentos			
Balbastre, C. " <i>Pièces de clavecin d'orgue et de forte piano</i> ", ed. Hugel (col. "Le pupitre") Couperin, François; " <i>Pièces de clavecin</i> ", ed. Hugel (colección "Le pupitre") D'Anglebert, Jean-Henri; " <i>Pièces de clavecin</i> ", ed. Hugel (col. "Le pupitre") Kirkpatrick, Ralph; " <i>Domenico Scarlatti</i> ", ed. Princeton University Press Yates, Richard; " <i>The Transcriber's Art</i> ", ed. Mel Bay Albéniz, Isaac; " <i>Iberia and España</i> ", ed. Dover publications Albéniz, Isaac; " <i>Suite española</i> ", ed. Música Budapest Bach, J.S.; " <i>Suites Francesas</i> " " <i>Suites Inglesas</i> ", ed. Konemann Music Budapest Bach, J.S.; " <i>The Well-Tempered Clavier Part 1 y 2</i> ", ed. Henle Verlag Scarlatti, D.; " <i>Sonatas</i> " ed, Heugel & Cie Soler, Padre Antonio; " <i>Sonatas</i> ", ed. Unión Musical Ediciones S.L Granados, Enrique; " <i>Integral para piano</i> ", ed. Boileau			

Programación Docente de GUITARRA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA GUITARRA - TRABALLO FIN DE ESTUDOS

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	GUITARRA
CARÁCTER	D) TFE								TIPO DE CLASES	Individual
DEPARTAMENTO	GUITARRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	MARGARITA GARCIA ESCARPA
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	MARGARITA GARCIA ESCARPA
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE								10	Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	José Luis Fernández Rodríguez				joseluisfernandez@csmvigo.com				Venres 17-18	
	Margarita García Escarpa				margaritaescarpa@csmvigo.com				Venres 17-18	
	Antonio Rocha Álvarez				antoniorocha@csmvigo.com				Venres 10:30-11:30	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Interpretación dun concerto público con elaboración e defensa dun traballo académico que poderá versar sobre diversos aspectos do repertorio elixido, do seu instrumento, ou calquera outra temática relacionada coa especialidade e itinerario.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Ter aprobadas todas as demais disciplinas correspondentes ó itinerario de Guitarra.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 14, 15, 16
XERAI	X2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 21, 25
ESPECÍFICAS	E1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Interpretación dun recital público de 45 a 70 minutos cun descanso opcional no computable que no supere os 15 minutos.	TODAS
Preparación, presentación e defensa dun traballo académico. La Exposición desenvolverase nun máximo de 20 minutos e a defensa nun máximo de 10 minutos.	"

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
RECITAL	O programa deberá ser aprobado segundo o procedemento regulado para o Traballo Fin de Estudos O programa do recital deberá estar integrado por pezas de un mínimo de tres estilos distintos e incluír como mínimo dúas pezas das relacionadas no "repertorio orientativo" do programa de cuarto curso ou ben outras pezas de características similares. Pódese incluír concertos para guitarra e orquestra. O alumno ou alumna poderá incluír no seu programa pezas de música de cámara sempre que non superen o 12% do tempo total do concerto. Para a interpretación destas obras o alumno presentará os seus propios instrumentistas acompañantes. Todas as pezas solistas deberán interpretarse de memoria. O alumno ou alumna deberá elaborar un programa de man con notas ao programa En previsión dunha posible transición a ensino non presencial, aconséllase que todo o repertorio sexa solista. No caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19, o programa de concerto poderase realizar de xeito telemático en dúas modalidades: interpretación do programa de concerto en directo (vía streaming), ou gravación feita ad hoc da interpretación do programa de concerto	TODAS
TRABALLO ACADÉMICO	O tema do traballo deberá ser aprobado segundo o procedemento regulado para o Traballo Fin de Estudos. O Traballo deberá ter una extensión mínima de vinte páxinas, en tamaño DIN A-4 con letra arial tamaño 12 puntos a dobre espazo, sen contar coas referencias bibliográficas e os títulos. Dito traballo deberá conter un resumo da mesma nun idioma estranxeiro. No caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19, a defensa do TFE poderase realizar de xeito telemático.	TODAS
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS	HORAS	TOTAL
----------------------------------	-------	-------	-------

	PRESENCIAIS (ou telemáticas no caso de restricións sanitarias polo contexto covid-19)	NON PRESENCIAIS	HORAS
Titorías prácticas: Orientación, seguimento, corrección dos aspectos relativos ao traballo e ao repertorio do alumno	8		
Avaliación: Presentación en público do programa e exposición e defensa do traballo académico aprobados segundo o procedemento regulado para o Traballo Fin de Estudos.	2		
Traballo persoal: Preparación do repertorio e elaboración do traballo académico.		290	
Total de HORAS por cuatrimestre			300

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo académico	1.- Rigor no estudo científico, histórico, pedagóxico ou artístico. Orixinalidade do obxecto de estudo - (Ata 6 puntos - 6%) 2.- Claridade na redacción do texto, coherencia na estruturación do traballo, rigor no manexo e uso das fontes bibliográficas e do sistema de citas empregado- (Ata 6 puntos - 6%) 3.- Orixinalidade e interés das conclusións - (Ata 4 puntos - 4%) 4.- Claridade na exposición: estruturación, coherencia entre o contido da exposición e o corpo do TA, orixinalidade expositiva - (Ata 4 puntos - 4%)	TODAS	20%
Concerto	1.- Interpretación das obras do recital amosando o necesario control técnico do instrumento. Valorarase mediante os seguintes indicadores de logro: Dificultade do repertorio. Fidelidade ao texto: exactitude na exposición das notas, ritmo, tempo, dinámicas, agónicas, articulación, ornamentación e planos sonoros. Control postural e da respiración. Afinación, limpeza, claridade do son, proxección do son, control do timbre e modos de ataque Control dos diferentes elementos técnicos característicos do instrumento, dominio das técnicas propias da música de vanguardia (de ser o caso). Aplicarase a cada unha das obras interpretadas no recital. (Ata 40 puntos - 40%) 3.- Interpretación das obras amosando coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das mesmas. Interpretación do recital amosando capacidades artísticas e de comunicación. Valorarase mediante os seguintes indicadores de logro: Fidelidade ao estilo: control da ornamentación, do rubato, agónicas, dinámicas, fraseo, articulación e dos elementos instrumentais propios do estilo. Fidelidade aos aspectos interpretativos inherentes á forma e estética musical: control das dinámicas, agónicas e dos recursos tímbricos do instrumento. No caso do repertorio de cámara ou con orquestra, unificación de criterios musicais e interpretativos. Presentación, posta en escea, dominio do espazo escénico. Achea persoal ao enriquecemento da interpretación. Adaptación do xesto á interpretación musical. Concentración ao longo do recital, xestión da ansiedade escénica, control da memoria. Aplicarase a cada unha das obras interpretadas no recital. (Ata 40 puntos - 40%)	TODAS	80%

O Traballo Fin de Estudos só se considerará aprobado no caso de que ámbalas dúas probas sexan avaliadas positivamente, con puntuación igual ou maior a 5.00.

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
EXTRAORDINARIA			

ERASMUS

Os alumnos/as participantes en programas de intercambio internacional, deberán presentar este Traballo Fin de Especialidade en su institución de origen, salvo acordo específico dos departamentos correspondentes das institucións de orixe e de acollida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos



XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
Conservatorio Superior de Música de Vigo

CSMV
CONSERVATORIO SUPERIOR
DE MÚSICA DE VIGO

galicia

